

TER-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies
 - Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

De Vlaamse Regering wijzigt na advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State definitief het Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de REG-premies. Deze wijzigingen houden o.a. het invoeren vanaf 2021 van een nieuwe premie voor de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van 10 kVA. Tevens worden wijzigingen aangebracht aan de REG-premies voor nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie, nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur, nieuw geplaatste isolatie aan de binnenkant van buitenmuren en de plaatsing van warmtepompboilers. Een aantal wijzigingen hebben louter betrekking op de leesbaarheid van het Energiebesluit door het verwijderen van regelgeving die betrekking heeft op het verleden en niet meer van toepassing is. Ook wordt in uitvoering van het Vlaams Energie- en KlimaatPlan (VEKP) bepaald dat om de verduurzaming van de verwarming te stimuleren er vanaf 2021 geen premie meer wordt toegekend voor het vervangen van een stookolieketel bij beschermde afnemers en wordt de premie voor de vervanging van een stookolieketel door een gascondensatieketel verhoogd. Tevens wordt de doelgroep voor deze premie uitgebreid tot de doelgroep van de energielening. Voor decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2021 voorzien in een regeling m.b.t. een terugleververgoeding.

Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2021 een nieuwe REG-premie ingevoerd voor natuurlijke personen die in 2021 de nieuwe eigenaar worden van een woning of appartement. Om specifiek de energetische renovatie versneld te realiseren bij eigendomsoverdracht wordt voorgesteld om een REG-premie onder de vorm van een "labelpremie" te voorzien bovenop de individuele basispremies wanneer binnen de vijf jaar na eigendomsoverdracht in volle eigendom kan worden aangetoond aan de hand van een EPC dat een woning van label E/F naar label C/B/A op het EPC is opgeschoven of een appartement van label D/E/F naar label B/A.

Tot slot wordt de premie voor stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit met één jaar verlengd tot 31 december 2021.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/138 werd op 28 april 2020 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 7 mei 2020 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 2 juni 2020 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 5 juni 2020 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies, en gelaste de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om hierover het advies van de VREG in te winnen.

D. ADVIES VAN DE VREG

De VREG verleende haar advies op 16 juni 2020 en poneerde daarbij twee opmerkingen:

- De VREG stelt dat de regulator achter de principes van de regeling, opgenomen in artikel 13 van het ontwerpbesluit, staat omdat de voorgestelde regeling een marktgebaseerde regeling is. De VREG merkt echter op dat de formulering van paragraaf 2 van het ontwerp te beperkend kan worden geïnterpreteerd waardoor die bepaling niet in lijn zou zijn met artikel 15 van de richtlijn (EU) 2019/944. Met deze opmerking werd rekening gehouden.
- De VREG ondersteunt de keuze van de Vlaamse Regering om de kosten van de nieuwe REG-premies voor fotovoltaïsche zonnepanelen volledig te vergoeden buiten de elektriciteitsdistributienettarieven, o.a. via het Energiefonds. De VREG vraagt echter comfort voor de VREG wanneer het budget van een distributienetbeheerder uit zijn distributienettarieven in het volgende jaar vastlegt. Er is dan nog geen duidelijkheid over de financiële steun. De distributienettarieven lopen dus niet synchroon met de steun. Men zou volgens de VREG daarom kunnen overwegen om ook een concrete hoogte van de reststeun in de regelgeving op te nemen.

Op deze vraag werd echter niet ingegaan. Conform artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit worden de vergoedingen voor de openbardienstverplichtingen vermeld in de artikel 6.4.1/8, artikel 6.4.1/9, artikel 6.4.1/1/1, eerste lid, 3° en 4° en artikel 6.4.1/5, §1, eerste lid, 8°/1 en 8°/2 per kwartaal vergoed. Dit betekent weliswaar dat de vergoeding voor het vierde kwartaal pas in het eerste kwartaal van jaar n+1 wordt uitbetaald, maar dit heeft net als effect dat de distributienetbeheerders de kosten voor deze openbardienstverplichtingen niet op langere termijn moeten voorfinancieren, wat op zijn beurt een gunstig effect op de nettarieven heeft. Het tegemoetkomen aan de vraag van de VREG zou voorts de Vlaamse Regering en de minister van energie beperken in hun discretionaire bevoegdheden met betrekking tot het verlenen van deze DAEB-steun. Deze steun wordt ook beïnvloed door de beschikbare middelen en de concreet aantallen verleende premies zodat het opnemen van een concrete hoogte problematisch is. De totaliteit van de gecumuleerde vergoedingen kan voor iedere individuele elektriciteitsdistributienetbeheerder met toepassing van artikel 2 van besluit 2012/21/EU² echter nooit meer bedragen dan 15 miljoen euro per jaar.

¹ VR 2020 0506 DOC.0565

² Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen

E. TWEEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 10 juli 2020 haar tweede principiële goedkeuring³ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om hierover het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

F. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Op 16 juli 2020 is de adviesaanvraag betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies, in de rol van de afdeling wetgeving ingeschreven. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekke betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 67.804/1/V op 21 augustus 2020. Het advies gaat als bijlage 2.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State (eerste vakantiekamer) maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- Het rechtzetten van een interne verwijzing/nummering in artikel 10;
- De Raad stelt dat de nieuwe verdeelsleutel voor de vergoedingen die de elektriciteitsdistributienetbeheerders ontvangen voor het uitvoeren van deze openbaardienstverplichtingen zoals wordt ingevoerd door artikel 12, 1° van het ontwerp wordt ingevoerd in artikel 6.4.1/12, §3, van het Energiebesluit volgens haar cryptisch is geformuleerd, maar volgens de Raad lijkt te beogen dat niet het aantal scans in rekening wordt gebracht, maar dat ook rekening wordt gehouden met het feit dat sommige scans een hogere vergoeding krijgen dan andere. Een correctere verwoording is volgens de Raad: *“overeenkomstig het aandeel van elke elektriciteitsnetbeheerder in het maximale bedrag voor alle scans, gelet op de door elk van hen uitgevoerde aantallen en soorten scans”*.

Aan die twee adviezen wordt gevolg gegeven.

2. INHOUD

De hierna volgende wijzigingen werden aan het ontwerpbesluit aangebracht:

- Conform artikel 6.4.1/2, eerste lid van het Energiebesluit komen bij woongebouwen in gedwongen mede-eigendom de premies, vermeld in artikel 6.4.1/1, 6.4.1/1/1 en 6.4.1/1/2, toe aan 1° de vereniging van mede-eigenaars, voor werkzaamheden aan de gemeenschappelijke delen, waarbij de in artikel 6.4.1/1/1 en artikel 6.4.1/1/2 vermelde maximumpremies per wooneenheid vermenigvuldigd worden met het aantal wooneenheden; 2° de individuele investeerder, voor werkzaamheden aan de private delen. Fluvius meldde dat er gevallen zijn waarbij men kan afwijken van het principe uit het BW en men ondanks gedwongen mede-eigendom er conform artikel 577-3 BW toch voor kan kiezen om geen vereniging van mede-eigendom op te richten. Dit dient dan zo in de basisakte te worden gestipuleerd. Dergelijke gevallen worden in het licht van artikel 6.4.1/2, eerste lid met een “systeemfout” geconfronteerd doordat - aangezien zij zich in mede-eigendom bevinden - de premie enkel kan worden uitbetaald aan een VME die in dat geval niet bestaat. Er wordt daarom voorgesteld om via **ARTIKEL 8, 1°** het voormelde artikel 6.4.1/2, eerste lid bijkomend aan te passen richting *“Bij woongebouwen in gedwongen mede-eigendom waarvoor een vereniging van mede-eigenaars is opgericht l...l”*.

³ VR 2020 1007 DOC.0736/1BIS

- **ARTIKEL 9:** De gewestelijke energieregulator VREG besliste op 13 augustus 2020 om in het kader van de nieuwe tariefmethodologie die van 2021 t.e.m. 2024 van toepassing zal zijn om de vrijstelling met betrekking tot openbaardienstverplichtingen - die voor de eindafnemers met uitsluitend nachttarief was voorzien in de huidige tariefmethodologie - af te bouwen. Dit zal voor dergelijke eindafnemers betekenen dat het door hun verschuldigde elektriciteitsdistributienettarief vanaf 2021 jaarlijks met een niet onbeduidend bedrag zal toenemen. In dit kader worden vanuit de Vlaamse overheid de volgende mitigerende maatregelen als flankerend REG-beleid voorgesteld ten einde de door de energieregulator vastgestelde maatregelen wat minder hard te laten aankomen en om die doelgroep daardoor een aantrekkelijker alternatief voor elektrische verwarming aan te bieden:
 - o Voor huishoudelijke eindafnemers die op het elektriciteitsdistributienet zijn aangesloten met toepassing van uitsluitend nachttarief worden de premies, vermeld in artikel 6.4.1/1 (isolatiepremie) verhoogd met 50% en worden de premies, vermeld in artikel 6.4.1/1/1, eerste lid, 2° en 3°, (de warmtepomp en warmtepompboiler) verhoogd met 20%. De premies voor warmtepompen en warmtepompboilers worden conform artikel 6.4.1/1/1, eerste lid, 2° en 3°, echter begrensd tot 40% van de investeringskost vermeld op de facturen. In afwijking hiervan wordt als flankerende maatregel voor de voormelde categorie van huishoudelijke eindafnemers de premie begrensd tot 50 % van de investeringskosten vermeld op de betreffende facturen. De beschermde afnemers en de huishoudelijke eindafnemers die op het elektriciteitsdistributienet zijn aangesloten met toepassing van uitsluitend nachttarief zullen echter op dit punt op eenzelfde wijze worden behandeld.
Deze verhogingen zijn van toepassing op eindfacturen vanaf 1 januari 2021 en zijn ondergeschikt aan en niet cumuleerbaar met de verhogingen die van toepassing zijn op beschermde afnemers. Met dit laatste wordt het geval bedoeld waarbij een huishoudelijke afnemer zich in beide categorieën bevindt, hij dan de premie voor beschermde afnemer ontvangt. Het feit dat dit slaat op eindfacturen vanaf 1 januari 2021 houdt in dat de werken in kwestie reeds vroeger in 2020 mogen worden uitgevoerd.
Dit vereist een aanpassing aan artikel 6.4.1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010.
 - o In het kader van de evaluatie van de energieleningen zal een uitbreiding van de doelgroep van de 0%-leningen met de categorie van huishoudelijke eindafnemers die op het elektriciteitsdistributienet zijn aangesloten met toepassing van uitsluitend nachttarief worden onderzocht. Op deze wijze zullen deze huishoudelijke afnemers, los van enig ander statuut (bv. beschermde afnemer), ook in aanmerking komen voor dit gunstig ontleningstarief.

- In **ARTIKEL 10** wordt een interne verwijzing/nummering rechtgezet. Tevens wordt er in dit artikel voor gezorgd dat er qua toepasselijke voorwaarden tussen enerzijds de in aanmerking komende gebouwen met recht op residentiële premies en anderzijds de in aanmerking komende gebouwen met recht op niet-residentiële voldoende homogeniteit wordt behouden. Zoals thans voorgesteld was het feit dat voor het gebouw de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen meer dan vijf jaar geleden werd verleend en het gebouw indien dit van toepassing is zowel voldoet aan de op haar van toepassing zijnde EPB-eisen als dat de EPB-aangifte werd ingediend binnen de termijn bij residentiële gebouwen enkel van toepassing op de premies voor warmtepompen, warmtepompboilers, zonneboilers en fotovoltaïsche zonne-energie uit artikel 6.4.1/1/1 (maar niet voor de isolatiepremie uit artikel 6.4.1/1), terwijl dit voor niet-residentiële gebouwen werd geformuleerd als zijnde van toepassing voor alle premies (zowel de voormelde installatiepremie als de isolatiepremie). Hierdoor zat er in artikel 6.4.1/5, §1, vierde lid ook nog een interne tegenstrijdigheid. Dit wordt voor niet-residentiële gebouwen aangepast conform de regels die van toepassing zijn bij residentiële gebouwen.

Tot slot wordt er voor niet-residentiële gebouwen een gelijkaardige aanpassing doorgevoerd als voor residentiële gebouwen in artikel 4, 5° (zie supra).

- De aanpassing aan **ARTIKEL 12, 1°**, zoals door de Raad van State werd voorgesteld (zie supra), wordt doorgevoerd.
- Middels **ARTIKEL 13** wordt artikel 7.9.2, §2 van het Energiebesluit gewijzigd waardoor voor de werken, vermeld in artikel 6.4.1/1 tot en met artikel 6.4.1/5, de premie, vermeld in de voormelde artikelen, door de ontlener van de lening die behoort tot de prioritaire doelgroep van de energieleningen verplicht wordt aangewend als terugbetaling van die lening. Het energiehuis vraagt in dit geval in naam en voor rekening van die ontlener die premie bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder aan en wendt deze aan als een vervroegde terugbetaling van die lening.

Dit algemeen principe moet echter iets worden genuanceerd m.b.t. de invoering van de nieuwe labelpremie in 2021: deze premie is immers niet gekoppeld aan specifieke werken waarvoor door het energiehuis een energielening wordt verleend, maar slaat op de algemene energetische verbetering van het gebouw. Tevens ontstaat er bij de labelpremie een situatie waarbij de aflossing van de lening voor bepaalde dossiers hetzij langer, hetzij korter kan zijn dan de tijd die men nodig heeft om het vereiste label te behalen, waardoor dit in hoofde van de ontleners een ongelijke behandeling zou veroorzaken. Voor het ene dossier zal de lening immers op het moment dat de labelpremie als zijn afgelost terwijl voor andere dossiers de aflossingen nog steeds lopen. Om die redenen wordt voorgesteld om de labelpremie van het substitutierecht aan het toepassingsgebied van het ontworpen artikel 7.9.2, §2, twaalfde lid te onttrekken.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit wijzigingen aangebracht die een budgettaire impact hebben voor de Vlaamse overheid.

Voor de verhoging van de premies voor investeerders in woningen, wooneenheden en woongebouwen met uitsluitend nachttarief, wordt voorgesteld dat de meerkost ten opzichte van de basispremies voor alle maatregelen gedragen zal worden door het Energiefonds. De budgettaire impact voor 2021 wordt ingeschat op 4.340.077 euro. Deze meerkost is enerzijds te verklaren door de hogere premie voor deze specifieke doelgroep alsook door de verwachting dat zo'n 20% extra klanten uit deze doelgroep investeringen zullen uitvoeren.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt na de definitieve goedkeuring in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. Gelet op de datum van inwerkingtreding van dit besluit, alsmede de data waarbij door het besluit reeds rechtsgevolgen worden voorzien (1 november 2020), dient die bekendmaking zo spoedig mogelijk te geschieden.

Voor een aantal bepalingen van het ontwerpbesluit m.b.t. de REG-premies zal ook nog een reeks technische uitvoeringsbepalingen bij ministerieel besluit moeten worden vastgelegd. Dit ministerieel besluit moet uiterlijk per 1 januari 2021 in werking treden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. (Bijlage 1) het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies.
2. (Bijlage 2) het advies nr. 67.804/1/V van de afdeling Wetgeving van de Raad van State d.d. 21 augustus 2020;